

Jaký ohlas mají datové schránky?

- 1) Jak vnímáte povinnost zřízení datové schránky?
- 2) Řešil(a) jste v souvislosti s datovou schránkou nějaký problém? Jakým způsobem se vám ho podařilo vyřešit?
- 3) Jak se obecně stavíte k elektronizaci veřejné správy a k souvisejícím otázkám?

MICHAL BUCHTA
(ADVOKÁT, AMBRUZ & DARK/
/DELOITTE LEGAL)

1) Povinné zřízení datových schránek advokátům představuje očekávaný krok poté, co datovou schránku již několik let používají notáři, soudní exekutoři a insolvenční správci. Datovou schránku je tak možné přirovnat k dobře fungující poštovní doručovatelce, která svá podání neztratí, a je tak zaručeno doručení písemnosti až do rukou konkrétního adresáta.

2) V souvislosti s datovými schránkami jsme řešili již několik záležitostí. Známým evergreenem je doručování do datových schránek jiných subjektů než adresátovi. Správní orgány vadně provádějí lustraci v seznamu držitelů datových schránek a dokument tak typicky bývá doručován do datové schránky společnosti, prostřednictvím které advokát vykonává advokacii, ačkoli mělo být doručováno namísto společnosti přímo advokátovi. Vše je pak otázkou komunikace s příslušným pracovníkem soudu a opakování procesu doručování tak, aby bylo doručení písemnosti řádně vykázáno.

3) Elektronizace veřejné správy je správný postup, jak fungování veřejné správy zrychlit a zefektivnit. Od 1. července začaly fungovat v ostrém provozu základní registry a ministerstvo spolu se správou jednotlivých soudů připravuje elektroni-

zaci soudních spisů. V budoucnu tak lze očekávat povinné používání datových schránek i pro odesílání podání. Dnes totiž existuje poněkud schizofrenní situace, kdy soud elektronická podání účastníků tiskne, zatímco písemná vyhotovení soudu jsou převáděna do elektronické podoby a posílána do příslušných datových schránek účastníků, resp. jejich zástupců.

PAVEL VINCÍK
(ADVOKÁT, PARTNER,
BPV BRAUN PARTNERS)

1) Obecně vnímám elektronizaci v rámci veřejné správy jako pozitivní, ale zatím je s ní spjata řada problémů, nejasností a komplikací. Od 1. července 2012 mají všichni advokáti a daňoví poradci povinnost zřídit si datové schránky pro své profesní účely. Někteří z nich již však užívali datové schránky jako fyzické osoby dříve. Hrozí tedy riziko, že může dojít k záměně doručení písemnosti profesní a soukromé povahy. Identifikace je v takovém případě poměrně složitá a bude výlučně na příslušných úřednících. Typů datových schránek pro fyzické osoby je celkem pět – nepodnikající osoby, podnikající fyzické osoby, advokáti, daňoví poradci a insolvenční správci. Omylů při identifikaci a tím i možných vadných doručení tak vstupem advokátů a daňových poradců do systému datových schránek určitě přibude. Doručení do datové schránky má

zásadní procesněprávní účinky. Právní předpisy přitom jasně neupravují, do jaké konkrétní datové schránky má být doručováno, má-li jedna fyzická osoba zřízeno více datových schránek.

Za reálné považují též riziko spamování prostřednictvím datových schránek. Zatím neexistuje žádný mechanismus, jak spolehlivě ochránit svoji datovou schránku před spamy. Dokonce ani v případě, že by existovala funkcionalita, která by zprávy z určité schránky „blokovala“, se spamování nedá snadno zabránit, protože zřízení nové schránky je velmi jednoduché a také levné. Můžete tedy „zablokovanou“ datovou schránku přestat používat, zřídit si novou, a pak už máte opět přístup ke všem ostatním datovým schránkám.

Nelze opomenout ani riziko možného zneužití dat. Problematická je též skutečnost, že datové schránky jsou pouze v češtině, což velmi ztěžuje manipulaci pro cizince, kteří mají povinnost zřídit si datovou schránku.

2) Problémů byla celá řada a musím konstatovat, že mnohé z nich nelze vyřešit bez zkušeného IT specialisty. V technické oblasti je problémem, že běžný internetový prohlížeč Internet Explorer v základním nastavení neumožňuje přistupovat na stránky, které nemají schválený bezpečnostní certifikát. To se týká i portálu datových schránek. K validaci certifikátu je třeba jej stáhnout ze stránek portálu, ale na ten se nelze dostat ve standardním nastavení. U prohlížeče Firefox je možné tuto proceduru vyřešit alespoň tak, že na neplatný certifikát upozorní a umožní s ním pracovat. Administrátor portálu, na kterém jsou datové schránky, by měl zajistit, aby pro běžné prohlížeče byly tyto certifikáty dostupné ke stažení na důvěryhodných serverech, popř. aby byly distribuovány přes Microsoft update.

Další z řad technických nesnází při práci s datovou schránkou představuje využití softwaru, který potřebujete k otevírání kompletních zpráv. Je možné si zdarma stáhnout Software602, který to umí, ale velmi často se aktualizuje. Není zde přitom žádný aktualizací automat, uživatelé tudíž nejsou na aktualizaci automaticky upozorněni. Prakticky problém identifikujete až v případě, že vám nejde otevřít stažený soubor. Na jednotlivých počítačích (pracovních stanicích) je možné tuto aktualizaci provést jen manuálně, navíc pouze administrátorem.

3) Elektronizace veřejné správy je určitě pozitivní věc a je třeba přiznat, že Česká republika je v mnohých ohledech dále než jiné (i západoevropské) státy. Příkladem může být systém katastru nemovitostí, který patří k nejlepším řešením v Evropě.

Za problematickou však považuji u datových schránek tu skutečnost, že z výhod systému těží prakticky jedna strana – státní správa. Hlavní cíl státní správy, tj. docílit co nejjednodušejí a nejrychlejší doručení zásilek. Na základě fikce, která u datových schránek funguje, je státní správa bezvadně zaopatřena. Jinak je tomu u adresátů (soukromých osob). K tomu, abych jako adresát mohl důležité dokumenty (např. správní rozhodnutí, rozsudky) používat s validitou originálu, musím si zajistit jejich konverzi. To znamená, že musím s nahraným dokumentem z datové schránky navštívit vybraná místa (Czech Point, advokáty atd.) a o konverzi požádat. Samozřejmě tato služba nebude zadarmo, navíc nepočítám časové náklady, které s tím mám spojeny. Jestliže totiž konverzi důležitých dokumentů neprovedu, riskuji, že pokud budu originál potřebovat po několika letech, nemusím se k němu již dostat. Po určité době dokument z datové schránky zmizí. Prodloužené ukládání zpráv musím samozřejmě platit.

Naprosto neprůhledný je pak systém financování celého provozu datových schránek. Je jasné, že odeslání datových schránek je zpoplatněno, a to částkou, která se zřejmě příliš neodlišuje od standardní ceny doporučeného dopisu. Je pro mě otázkou, za co vlastně veřejné rozpočty tyto částky uvolňují, když podstatná část nákladu (doručení, vtištění, konverze) je přenesena na adresáty. Smyslem elektronizace by mělo být zefektivnění systému, ovšem pro všechny strany, a zejména jeho zlevnění. Splnění tohoto kritéria je pro mě vzhledem k výše uvedenému diskutabilní.

Do budoucna bude nezbytné zabezpečit funkčnost systému, aby nedošlo k podobným problémům, jako např. nyní u Registru motorových vozidel.

ROBERT KLENKA
(SPOLUPRACUJÍCÍ ADVOKÁT, BBH,
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ)

1) Já i řada kolegů v kanceláři, kteří se zabýváme především procesním právem, a přicházíme proto poměrně často do kontaktu se soudy, máme zřízenou datovou schránku již nějakou dobu. Z tohoto pohledu mě tato povinnost fakticky přímo nezasáhla.

Má-li proces elektronizace veřejné správy skutečně fungovat, je povinnost zřízení datové